

„Zajištění vysoce kvalitní péče pro vysídlené osoby s HIV z Ukrajiny“

Od počátku ruské agrese vůči Ukrajině, v období od 24. února 2022 do 11. dubna 2022, uprchly více než 4 miliony Ukrajinců do Polska, Maďarska, na Slovensko, do Rumunska a Moldavské republiky¹. Přestože nejvíce vysídlených osob zatím přijaly země sousedící s Ukrajinou, předpokládá se, že v následujících týdnech bude migrace dále pokračovat i do dalších zemí Evropy.

Před válkou žilo na Ukrajině podle odhadů více než 250 000 osob (1 % celkové populace) s HIV, z čehož asi 130 000 bylo léčeno antiretrovirotiky.

Vzhledem k rostoucímu vysídlování obyvatelstva z Ukrajiny je důležité, aby evropské země, do kterých tyto vysídlené osoby zamíří, byly připraveny zajistit vysoký standard prevence a léčby HIV i související péči.

Rada Evropské unie přijala směrnici o dočasné ochraně², která umožňuje odpovídající reakci na stávající situaci, a to poskytnutí okamžité ochrany a zajištění různých práv, včetně práva na lékařskou pomoc.

Regionální kancelář WHO pro Evropu pověřila své partnery – Evropskou klinickou společnost pro AIDS (EACS), pracovní skupinu Euroguidelines in Central and Eastern Europe (ECEE), spolupracující centrum WHO při Středisku excelence pro zdraví, imunitu a infekce (CHIP) a Centrum veřejného zdraví ukrajinského Ministerstva zdravotnictví – vypracováním standardizovaného protokolu pro klinické řízení a sdílení lékařských údajů o vysídlených osobách s HIV z Ukrajiny³.

¹ Údaje UNCHR. K dispozici na adrese <https://data2.unhcr.org/en/situations/ukraine>.

² Rada Evropské unie. Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími. Brusel: *Úřední věstník Evropské unie*; 2001. K dispozici na adrese <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001L0055&from=EN>.

³ *Standardised Protocol for Clinical Management and Medical Data Sharing for PLHIV among refugees from Ukraine* (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/353083>) (Standardizovaný protokol pro klinické řízení a sdílení lékařských údajů o uprchlících s HIV z Ukrajiny).

³ *Standardised Protocol for Clinical Management and Medical Data Sharing for PLHIV among refugees from Ukraine* (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/353083>) (Standardizovaný protokol pro klinické řízení a sdílení lékařských údajů o uprchlících s HIV z Ukrajiny).

Aby bylo možné zajistit v celé Evropě vhodné systémy pro klinické řízení a sdílení údajů o vysídlených osobách s HIV z Ukrajiny, je mimořádně důležité, aby evropské země zvážily přijetí těchto opatření:

- a) naléhavě vypracovat a provádět národní plány poskytování bezplatné a snadno dostupné péče osobám s HIV z Ukrajiny, včetně případného poskytování léčby antiretrovirotiky, léčby souběžných infekcí, prevence oportunních infekcí a léčby opiátovými agonisty;
- b) mít k dispozici síť určených a dostupných zdravotnických zařízení, která provádějí testování na HIV, poskytují léčbu antiretrovirotiky, provádějí testování na virovou hepatitidu, tuberkulózu a sexuálně přenosné infekce a poskytují léčbu osobám s těmito nemocemi. Tyto služby musí zohledňovat jazykové a kulturní potřeby i potřeby v oblasti duševního zdraví vysídlených osob;
- c) zajistit bezpečné elektronické předávání lékařských informací mezi Ukrajinou a přijímajícími zeměmi pomocí odkazu a poskytnutého formuláře³ a také v rámci jednotlivých přijímajících zemí a mezi nimi s cílem podpořit bezpečné a rychlé poskytování péče;
- d) mít zásoby antiretrovirotik, aby bylo možné vysídleným osobám v případě, že se budou přesouvat do dalších zemí EU, poskytnout léčbu (pokud možno s použitím stejných léčivých přípravků a režimů dávkování, které jim byly předepsány na Ukrajině) po dobu nejméně 90 dnů;
- e) využít příležitosti k poskytnutí snadného přístupu vysídleným osobám k testování na HIV a jiné viry přenášené krví, a to v rámci obecného zdravotního screeningu i pro hospitalizované pacienty;
- f) poskytovat osobám, které se přesouvají do jiné lokality v dané zemi nebo do jiných zemí, dokumentaci potvrzující, že se jedná o osobu s HIV, a obsahující informace o provedených testech a vydaných antiretroviroticích.

Přijetím výše uvedených opatření bychom zajistili nejvyšší standard péče uprchlíkům s HIV z Ukrajiny, i to, že vysídlení obyvatel z Ukrajiny nebude mít negativní dopad na snahu o dosažení cílů udržitelného rozvoje OSN do roku 2030.